

ERHVERVSJURA

POLITIET LØB MED KASSEKREDIT

AKTIVER: Politiet kan ikke beslaglægge et beløb, som en person råder over i form af en trækingsret på en kassekredit. Det har Vestre Landsret afgjort i en sag fra Nordjylland om en hælerimistænkt.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jp.dk

De af os, der har en bankkonto med tilhørende kassekredit, kan godt have en tilbøjelighed til at mene, at også den del af kassekrediten, der ikke er brugt endnu, er "vores" penge. Er der f.eks. en trækingsret på op til 100.000 kr., og vi kun har udnyttet trækingsretten for de 40.000 kr.s vedkommende, kan man jo overveje med sig selv, når man lørdag formiddag står nede i tøjforretningen, om kontoen står i minus 40.000 kr., eller om den står i plus 60.000 kr.

Banken har et helt entydigt syn på den sag: Kontoen står i minus 40.000 kr., og det får man lov til at betale renter af, men man er da velkommen til at låne lidt flere penge, f.eks. yderligere 60.000 kr., og så får man lov at betale for det også.

Spurgte man imidlertid sidste år politiet i Nordjylland, om de mente, at en trækingsret (for sådan en er der tale om) er det samme som "penge i banken", så ville de rare mennesker svare: Jamen, det er det skam. Det er det så meget, mente de, at man også kunne beslaglægge nogle af dem.

Beslaglæggelse er et skridt, som politiet kan foretage efter at have fået lov til det af en domstol. I retsplejeloven står der, at man kan beslaglægge »genstande«, som en mistænkt har rådighed over, »gods« som en mistænkt ejer, og endelig kan man beslaglægge hele den pågældendes »formue«, hvis nogle betingelser er opfyldt.

Beslaglæggelse sker normalt enten, fordi politiet skal bruge genstandene eller godset som bevis i forbindelse med en igangværende efterforskning og senere retssag, eller fordi der under retssagen skal ske konfiskation af tingene.

I sagen var en person mistænkt for at have begået hæleri med hensyn til nogle guldmønter. I den forbindelse, mente politiet, var der blevet indsat et beløb på

580.000 kr. på den mistænkte konto. Kontoen var sådan en med trækingsret, og ved indsættelsen gik kontoen fra ca. minus 2,5 millioner kr. til ca. minus 1,9 millioner kr.

Politiet kontaktede banken og meddelte, at de beslaglagde de 580.000 kr., og banken overførte straks pengene til politiets konto. Der ved øgedes den negative saldo på den mistænkte konto tilsvarende. Banken havde dog også anmodet retten om at afsige en kendelse i sagen, og byretten i Aalborg bestemte da, at pengene skulle beslaglægges.

En interessant problemstilling: De 580.000 kr., der kort forinden havde været helt rigtige penge, kunne være blevet indsat på en konto, der ikke var i (bevilget) overtræk. I så fald havde man helt klart kunnet foretage beslaglæggelsen, hvis grundlaget i øvrigt var til stede. Men da pengene bliver overført til en konto, der har negativ saldo, kunne man jo sådan set sige, at de straks blev bankens penge.

Kontohaveren – den mistænkte i sagen – skyldte så ikke længere banken 2,5 millioner kr. I det øjeblik politiet får overført beløbet på 580.000 kr., er konsekvensen omvendt, at den mistænkte må låne dem i banken, for at politiet kan få dem overført. Hokus Pokus: Nu er pengene der – nu er de væk!

Der er ingen tvivl om, at hvis den mistænkte senere skulle blive dømt for hæleri og retten til den tid finde det bevist, at pengene var udbytte fra hæleriet, så kunne retten i den forbindelse beslutte, at pengene skulle konfiskeres. Man skal jo ikke kunne tjene på forbrydelser. Hvis den pågældende så på det tidspunkt har brugt pengene (f.eks. til at betale gæld), er det ingen hindring for en konfiskation. Så skylder han blot staten 580.000 kr.

Kunne man ikke gøre det, ville han jo alligevel have tjent på sin forbrydelse.

Beslaglæggelser er imidlertid noget andet. Det foretager politiet, med rettens tilladelse, for at sikre sig, at genstande eller gods, som er til stede, ikke forsvinder inden der kan ske konfiskation.

Det Vestre Landsret fik som opgave – idet byrettens kendelse blev indbragt for landsretten – var at tage stilling til, om en "trækingsret" på en konto kunne side-stilles med »gods« eller »genstande«.

De gode landsdommere tyggede en del på den problemstilling og gravede løs i forarbejderne til bestemmelse om beslaglæggelse.

Det nærmeste, de kom, var, at "gods" ikke nødvendigvis behøvede at være fysisk til stede. F.eks. kunne aktiver, der alene fandtes som en registrering i Værdipapircentralen godt beslaglægges. De mente dog ikke, at det ved udformningen af reglerne havde været meningen, at der skulle kunne ske beslaglæggelse i "gods", der ikke i almindelig formueretlig forstand kunne anses som et formueaktiv, f.eks. en lånemulighed.

Dommerne endte da også med at beslutte følgende:

»En ikke udnyttet del af en negativ kassekredit er en lånemulighed eller en trækingsret, men er ikke en fordring. Da der ikke er tale om en fordring eller andet "gods" eller i øvrigt om en

"genstand", kan der ikke foretages beslaglæggelse som sket.«

Landsretten ophævede derfor beslaglæggelsen, og politiet – må man antage – tilbagerførte de 580.000 kr. til den mistænkte kassekredit.

Man kan forestille sig, at noget af det, der havde ledt både politiet og byretten på afveje, kunne være det forhold, at man i mange sammenhænge medregner lånemuligheder og i særdeleshed allerede bevilgede sådanne næsten som aktiver. Bestyrelsen i et selskab skal f.eks. løbende sikre sig, at det fornødne kapitalberedskab er til stede. I den sammenhæng indgår lånemuligheder i kapitalberedskabet. Tilsvarende ville der være

mulighed for under den senere straffesag at foretage konfiskation af beløbet, selvom det allerede måtte være brugt, og havde den mistænkte lånt pengene i banken og havde haft dem som et fysisk beløb i hånden, ville man også kunne have foretaget beslaglæggelse af dem.

En bevilget kassekredit er imidlertid ikke det samme, som at man allerede har fået pengene i hånden – slog landsretten fast. Og det var jo egentlig en meget fornuftig afgørelse. Det modsatte resultat ville have indebåret, at politiet på den mistænkte vegne "tvangslånte" et beløb, som politiet derefter kunne beslaglægge – og som den mistænkte så skyldte banken.

NIELS BO BOJESSEN '12